EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 03.01.2008
KOM(2007) 836 lopullinen

KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE, EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE SEKÄ ALUEIDEN KOMITEALLE

luovasta verkkosisällöstä sisämarkkinoilla

{SEC(2007) 1710}

KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE, EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE SEKÄ ALUEIDEN KOMITEALLE

luovasta verkkosisällöstä sisämarkkinoilla

1. JOHDANTO

1.1. Luova verkkosisältö

Laajakaistan saatavuus ja yleistyminen sekä jatkuvasti lisääntyvät mahdollisuudet saada luovia sisältöjä ja palveluja, ajasta ja paikasta riippumatta, tarjoavat uusia mahdollisuuksia ja haasteita. Kuluttajille tämä merkitsee uusia tapoja saada maailmanlaajuisista verkoista, kuten internetistä, luovaa sisältöä ja jopa vaikuttaa siihen, niin kotona kuin mobiililaitteidenkin avulla. Yrityksille tämä merkitsee mahdollisuuksia tarjota uusia palveluja ja uutta sisältöä sekä kehittää uusia markkinoita.

Uusien laitteiden, verkkojen ja palvelujen myötä nämä haasteet tulevat sisältö- ja verkko-operaattoreiden, oikeudenhaltijoiden, kuluttajien, julkishallinnon ja riippumattomien sääntelijöiden ratkaistaviksi. Onnistuneet ratkaisut ovat avain kasvuun, työllisyyteen ja innovointiin Euroopassa.

Haasteisiin vastataan parhaiten Euroopan tasolla, sillä useimmat näistä uusista palveluista tarvitsevat niitä kahta etua, jotka EU:n sisämarkkinat voivat tarjota, eli mittakaavaetuja ja kulttuurista monimuotoisuutta. Siksi EU:n toimilla tulisi pyrkiä edistämään uusien palvelujen ja niihin liittyvien liiketoimintamallien nopeaa ja tehokasta toteuttamista, jotta voitaisiin luoda verkossa jaettavaa eurooppalaista sisältöä ja tietämystä. Tässä yhteydessä komissio on määritellyt ”verkossa jaettavaksi luovaksi sisällöksi” sisällön ja palvelut, kuten verkossa tarjottavan audiovisuaalisen median (elokuva, televisio, musiikki ja radio), verkkopelit, verkkojulkaisemisen, koulutussisällön sekä käyttäjien tuottaman sisällön.

Vuorovaikutteisesta sisällöstä ja konvergenssista tehdyn (EU-25-maat kattaneen) selvityksen[1] mukaan verkkosisällöstä saatavat tulot yli nelinkertaistuvat 1,8 miljardista eurosta (2005) 8,3 miljardiin euroon vuoteen 2010 mennessä. Lisäksi verkkosisältö tulee muodostamaan joillakin aloilla huomattavan osan kokonaistuloista (musiikin alalla n. 20 % ja videopelien alalla n. 33 %).

Laajakaistaisten internet-yhteyksien yleistyminen, uudet kehittyneet matkaviestintäverkot ja digitaalisten laitteiden runsas saatavuus tekevät mahdolliseksi verkkosisällön jakelun markkinoilla, joiden laajuutta aletaan vasta hahmottaa. Eurooppalaiset kuluttajat hakevat enenevässä määrin elokuvia, musiikkia, uutisia tai pelejä erilaisten verkkojen ja elektronisten laitteiden avulla.

---

[1] Euroopan komission tietoyhteiskunnan ja viestimien pääosaston teettämä selvitys: *Interactive Content and Convergence; Implications for the Information Society*, julkaistu 25. tammikuuta 2007.

1.2. Julkisen kuulemisen tulokset

Komissio halusi selvittää uusia tapoja tukea luovien verkkosisältöpalveluiden kehittämistä Euroopassa, ja tätä varten se käynnisti heinäkuussa 2006 julkisen kuulemisen yhtenäismarkkinoiden verkkosisällöstä. Kuuleminen tuotti yli 175 kirjallista vastausta laajalta sidosryhmien kirjolta[2].

Monissa vastauksissa[3] komissiota pyydettiin toimimaan maltillisesti ja pidättäytymään ennenaikaiselta uudelta lainsäädännöltä näillä orastavilla ja nopeasti kehittyvillä markkinoilla, jotta vältyttäisiin käänteisiltä vaikutuksilta. Eräät tahot pitävät kuitenkin tarpeellisena tehdä muutoksia esimerkiksi teollis- ja tekijänoikeuksien lisensointia, yksityisen kopioinnin maksuja ja yhteentoimivuutta koskeviin säännöksiin.

Useissa vastauksissa komissiota pyydettiin kannustamaan teollisuuden, oikeudenhaltijoiden ja kuluttajien välistä yhteistyötä (kuten perussopimusten tai käytännesääntöjen laatimista) esimerkiksi digitaaliseen sisältöön kohdistuvien oikeuksien hallinnan (DRM) sekä Content Online- ja Film Online -aloitteiden osalta.

Monissa vastauksissa peräänkuulutettiin myös taloudellista tukea ja DRM-järjestelmien yhteentoimivuutta koskevien standardien edistämistä.

Julkista kuulemista täydensi edellä mainittu vuorovaikutteista sisältöä ja konvergenssia koskeva riippumaton selvitys. Selvitys perustuu laajaan sidosryhmien kuulemiseen ja antaa yleiskuvan haasteista, jotka on ratkaistava, jotta uusien sisältöpalvelujen kehittämistä voidaan tukea EU:ssa.

1.3. Tämän tiedonannon tavoitteet

Komissio aikoo kuulemisprosessin tulosten pohjalta täydentää i2010-strategian yhteydessä jo toteutettuja aloitteita ryhtymällä uusiin toimiin, joilla tuetaan innovatiivisten liiketoimintamallien kehittämistä ja erilaisten luovien verkkosisältöpalvelujen valtioiden rajat ylittävää toimittamista.

Luovan verkkosisällön markkinat ovat kasvussa ja kehitys on ripeää. Tähän on reagoitava kahdella tasolla: toisaalta on ratkaistava pikaisesti jo yksilöidyt haasteet, ja toisaalta on käynnistettävä keskustelu joistakin nykyisistä ja tulevista haasteista. Tätä varten tällä tiedonannolla käynnistetään kohdistettu julkinen kuuleminen, jolla valmistellaan luovaa verkkosisältöä koskevan neuvoston ja Euroopan parlamentin suosituksen hyväksymistä. Lisäksi sidosryhmiä varten perustetaan keskustelu- ja yhteistyöfoorumi ”Content Online Platform”, jotta työ tulevien haasteiden ratkaisemiseksi voisi alkaa.

Tässä tiedonannossa käsitellään verkkosisältöpalvelujen yleistymisen ensimmäisiä keskeisiä haasteita Euroopassa. Komission muut aloitteet, kuten sisämarkkinakatsaus, kuluttajansuojaa koskevan yhteisön säännöstön tarkistaminen, satelliitti- ja kaapelidirektiivin (93/83/ETY)[4] uudelleentarkastelu, vuoden 2001 tekijänoikeusdirektiivin (2001/29/EY)[5] soveltamista koskeva raportti, parhaillaan laadittavana oleva vihreä kirja tekijänoikeuksista

---

2 http://ec.europa.eu/avpolicy/other_actions/content_online/contributions/index_en.htm

3 Julkisesta kuulemisesta on tiivistelmä komission valmisteluasiakirjassa ”Creative Content Online”.

4 EYVL L 248, 6.10.1993, s. 15.

5 EYVL L 167, 22.6.2001, s. 10.

osaamisyhteiskunnassa, verkkomusiikkipalvelujen hallinnointia koskevan suosituksen (2005/737/EY)[6] täytäntöönpanoraportti ja tuleva toinen arviointiraportti ehdollisen pääsyn direktiivistä (98/84/EY)[7] tarjoavat muita mahdollisuuksia luovan verkkosisällön haasteiden ratkaisemiseen.

2. HAASTEITA JA EHDOTUKSIA

Luovan verkkosisällön verkkojakelun aiheuttamat haasteet ovat huomattavia lisensointiin liittyvistä oikeudellisista kysymyksistä houkutteleviin laskutusjärjestelmiin tai laajakaista- ja taajuuskysymyksiin saakka. Viimeksi mainittua kysymystä tarkastellaan sähköisen viestinnän oikeudellisen kehyksen uudenaikaistamisen yhteydessä, kun taas muita on käsiteltävä muilla sopivilla keinoilla.

Luovien sisältöpalvelujen siirto verkkoon on esimerkki huomattavasta systeemisestä muutoksesta. Poliittisilta päättäjiltä tämän haasteen ratkaiseminen mahdollisimman hyödyllisellä tavalla edellyttää, että:

- varmistetaan, että eurooppalainen sisältö pystyy mahdollisimman täysimääräisesti parantamaan Euroopan kilpailukykyä ja edistämään monipuolisen eurooppalaisen sisällön luonnin sekä Euroopan kulttuurisen ja kielellisen perinnön saatavuutta ja levittämistä;

- ajanmukaistetaan tai selkeytetään sellaisia säännöksiä, jotka saattavat tarpeettomasti hankaloittaa luovan sisällön verkkojakelua EU:ssa, luomisen tekijänoikeuksien merkitystä aliarvioimatta;

- edistetään käyttäjien aktiivista roolia sisällön valinnassa, jakelussa ja luonnissa.

Julkisen kuulemisen tulosten sekä vuorovaikutteista sisältöä ja konvergenssia koskevan selvityksen perusteella komissio yksilöi neljä keskeistä horisontaalista haastetta, joita on syytä ratkoa EU:n tasolla: luovan sisällön saatavuus; luovan sisällön laajempi maantieteellinen lisensointi; DRM-järjestelmien yhteentoimivuus ja läpinäkyvyys; laillinen tarjonta ja piratismi[8].

2.1. Luovan sisällön saatavuus

Luovan sisällön puutteellinen saatavuus verkkojakelua varten ja uusia jakelukanavia koskevien oikeuksien aktiivisen lisensoinnin puuttuminen ovat edelleen verkkosisältöpalvelujen kehittämisen keskeisiä esteitä. Verkkosisältö on orastava markkina, minkä vuoksi uusien jakelumuotojen arvoa ei useinkaan vielä tunneta. Tämä merkitsee huomattavia hankaluuksia luovan sisällön verkkohyödyntämisen kaupan ehtojen määrittämisessä. Oikeudenhaltijat pelkäävät hallinnan menettämistä, koska laiton kopiointi digitaalisessa ympäristössä on osoittautunut erittäin vahingolliseksi. Vaikka luovan sisällön laillinen tarjonta verkossa on laajalle levinneen yleisen käsityksen mukaan yksi keinoista laittoman kopioinnin hillitsemiseen, jotkin oikeudenhaltijat pitävät parempana nykyisten

---

6 EUVL L 276, 21.10.2005, s. 54 – EUVL L 284, 27.10.2005, s. 10.

7 EYVL L 320, 28.11.1998, s. 54.

8 Lisätietoa julkisessa kuulemisessa esille nousseista asioista on komission valmisteluasiakirjassa ”Creative Content Online”.

tulovirtojen suojaamista kuin oikeuksiensa aktiivista lisensointia uusille jakelukanaville. Verkkohyödyntämisen lisensointia haittaavat myös mahdolliset ristiriidat sellaisten oikeuksien kanssa, jotka on jo myönnetty tärkeimmille hyödyntämismuodoille.

Valtaosaa sisällön saatavuuteen liittyvistä ongelmista pidetään ominaisina nouseville markkinoille, ja sidosryhmien odotetaan löytävän innovatiivisia ja yhteistoiminnallisia ratkaisuja verkkosisällön hyödyntämiseen ja mediaoikeuksien niputtamisen, yksinoikeudellisuuden tai käyttämättömyyden[9] estämiseen tai korjaamiseen. Komissio aikoo vastata sidosryhmien pyyntöön tehostamalla vetäjän rooliaan sekä rohkaisemalla tekemään kaikkia osapuolia hyödyttäviä sopimuksia ja koko teollisuuden kattavia järjestelyjä uuden ”Content Online Platform” -foorumin puitteissa.

Joissakin tapauksissa oikeuksien hyödyntämiseen tai niputtamiseen liittyviä väärinkäytöksiä voidaan torjua kilpailulainsäädännön avulla.

Yhden ongelmakohdan muodostavat korkeat kustannukset, joita oikeuksien selvittäminen usein aiheuttaa. Erityisen akuutin ongelman muodostavat ns. orvot teokset – esim. kirjat, valokuvat, elokuvamateriaali ja muut tekijänoikeuden alaiset teokset, joiden oikeudenhaltijoita on vaikea ja lähes mahdoton yksilöidä tai paikantaa[10]. Yksilöinti ja paikantaminen on kallista ja hidasta. Niinpä orpoja teoksia ei useinkaan voida hyödyntää eivätkä ne tuota taloudellista hyötyä (tuntemattomalle tai löytymättömälle) tekijälle, jolloin ne ovat tuottamattomia niin taloudellisessa kuin yhteiskunnallisessakin mielessä.

Orpojen teoksien ongelmia ratkotaan ennen kaikkea i2010-aloitteeseen kuuluvassa digitaalisia kirjastoja koskevassa aloitteessa, jolla pyritään tuomaan Euroopan kulttuurinen ja tieteellinen perintö verkkoon. Komissio antoi 24. elokuuta 2006 kulttuuriaineiston digitointia ja sähköistä saatavuutta sekä digitaalista säilyttämistä koskevan suosituksen[11], jossa se kehotti jäsenvaltioita luomaan mekanismeja, joilla helpotetaan orpojen teosten käyttöä. Neuvoston 13. marraskuuta antamissa 2006 päätelmissä[12] tuettiin komission lähestymistapaa ja korostettiin tarvetta varmistaa orpoja teoksia koskevien kansallisten ratkaisujen tehokkuus valtioiden rajat ylittävällä tasolla. Tämä on myös yksi keskeisistä suosituksista, joita digitaalisia kirjastoja käsittelevä korkean tason asiantuntijaryhmä antoi tekijänoikeuksia koskevassa raportissaan[13]. Komissio tarkkailee tiiviisti suosituksen täytäntöönpanoa ja sitä, tarvitaanko Euroopan tasolla lisätoimia.

2.2. Luovan sisällön laajempi maantieteellinen lisensointi

Yksi konvergenssista aiheutuvista merkittävistä markkinoiden muutoksista on sisältöpalvelujen tarjoajien mahdollisuus saavuttaa uutta yleisöä asettamalla sisältöä saataville uusien jakelukanavien kautta Euroopan tasolla tai jopa maailmanlaajuisesti. Koska tekijänoikeudet ovat alueellisia, sisältöpalvelun tarjoajan on saatava oikeus asettaa sisältö saataville kussakin jäsenvaltiossa. Tästä aiheutuvat kulut saattavat haitata eurooppalaisten kulttuuriteosten suuren valtaosan hyödyntämistä niiden kansallisten markkinoiden ulkopuolella.

---

9 *Interactive Content and Convergence; Implications for the Information Society,* 2007, s. 13.

10 *Gowers Review of Intellectual Property* -selvityksessä joulukuulta 2006 British Library arvioi, että 40 prosenttia kaikista painetuista teoksista on orpoja teoksia (69).

11 EUVL L 236, 31.8.2006, s. 28.

12 EUVL C 297, 7.12.2006, s. 1.

13 Katso: http://ec.europa.eu/information_society/activities/digital_libraries/hleg/index_en.htm

Verkkoympäristö mahdollistaa sisältöpalvelujen tarjoamisen koko sisämarkkinoiden laajuudessa. Laajempien maantieteellisten tekijänoikeuslisenssien puute aiheuttaa kuitenkin sen, että verkkopalvelujen on hankala hyötyä sisämarkkinoiden koko potentiaalista.

Vaikka on ensisijaisesti oikeudenhaltijoiden asia arvioida laajemman maantieteellisen lisensoinnin mahdollisia hyötyjä, nykyisiä lisensointimekanismeja on joka tapauksessa parannettava, jotta laajempaa maantieteellistä lisensointia voitaisiin kehittää esimerkiksi edistämällä tervettä kilpailua oikeuksien hallinnoinnin markkinoilla. On huomattava, että eri sisältötyyppeihin sovelletaan erilaisia käytäntöjä.

Musiikin alalla komissio halusi helpottaa verkkomusiikkipalvelujen tekijänoikeuksien laajempaa maantieteellistä lisensointijärjestelmää antamalla lokakuussa 2005 verkkomusiikkipalvelujen hallinnointia koskevan suosituksen. Suosituksella pyritään helpottamaan laajempien maantieteellisten lisenssien myöntämistä musiikkiteosten verkkokäyttöön vahvistamalla oikeudenhaltijoiden oikeus uskoa kaikki laillisten verkkomusiikkipalvelujen edellyttämät verkko-oikeudet – haluamassaan maantieteellisessä laajuudessa – valitsemalleen kollektiiviselle oikeuksien hallinnoijalle, riippumatta oikeudenhaltijan omasta tai kollektiivisen oikeuksien hallinnoijan asuinvaltiosta tai kansallisuudesta. Komissio on äskettäin pyytänyt kaikkia sidosryhmiä, joita asia koskee, kommentoimaan ensimmäisiä kokemuksiaan tästä suosituksesta ja ylipäätään verkkomusiikkialan kehittymisestä suosituksen antamisen jälkeen.

Laajemmasta maantieteellisestä lisensoinnista on tullut relevantti kysymys muillakin luovan sisällön aloilla, kuten audiovisuaalialalla. Vaikka audiovisuaalisista mediapalveluista annettu uusi direktiivi helpottaakin valtioiden rajat ylittävien tilauspohjaisten palvelujen kehittämistä, monet audiovisuaalialan oikeudenhaltijat myöntävät edelleenkin lisenssejä vain muutamille kansallisille alueille, mikä hidastaa audiovisuaalisten teosten saatavuutta tilausvideotarjonnassa ulkomailla. Yksi suositusehdotuksen laatimiseen liittyvässä julkisessa kuulemisessa käsiteltävistä asioista on sellaisen järjestelmän kehittäminen, jossa oikeudenhaltijoita kannustettaisiin myöntämään päälisenssin lisäksi toinen laajempi maantieteellinen lisenssi. Tästä on tarkoitus keskustella myös ”Content Online Platform” -foorumilla. Komissio aikoo myös rahoittaa riippumattoman selvityksen siitä, minkälaisia taloudellisia seurauksia tällaisesta käytännöstä voisi olla eurooppalaisille audiovisuaalisille teoksille.

2.3. Digitaalisten oikeuksien hallintajärjestelmien (DRM) yhteentoimivuus ja läpinäkyvyys

Laillisten palvelujen yleistyminen edellyttää digitaalisen piratismin ratkaisemista tehostamalla yhteistyötä arvoketjun eri toimijoiden välillä ja kehittämällä houkuttelevaa tarjontaa ja houkuttelevia liiketoimintamalleja digitaalisen sisällön jakeluun. DRM-järjestelmät ovat tässä yhteydessä keskeinen tekninen edellytys, jonka avulla oikeudenhaltijat voivat lujittaa oikeuksiaan digitaalisessa ympäristössä ja kehittää kuluttajien tarpeita ja kysyntää vastaavia liiketoimintamalleja. DRM-järjestelmiin ja niihin liittyviin teknisiin suojaustoimenpiteisiin (TPM) on kuitenkin toisinaan suhtauduttu kielteisesti ja niitä on pidetty tekniikkana, jolla pelkästään rajoitetaan kopiointia ja kilpailua, mikä ei vastaa käyttäjien ja yritysten perimmäisiä odotuksia. Tämä on johtanut tilanteeseen, jossa tietyt markkinatoimijat jakavat sisältöä verkossa ilman minkäänlaisia kopioinnin rajoittamismekanismeja. Tämä koskee kuitenkin lähinnä yhtä sisältö- ja liiketoimintatyyppiä eli musiikin maksullista lataamista verkosta. Teknologia, jolla oikeuksia voitaisiin hallinnoida verkkoympäristössä, voisi olla

ratkaisevassa asemassa sisältöalan digitalisoitumisessa ja innovatiivisten liiketoimintamallien kehittämisessä, erityisesti arvokkaamman sisällön suhteen.

Siirtyminen DRM-suojattuun ympäristöön merkitsee huomattavaa toimintatapojen muuttumista Euroopan kansalaisille ja kuluttajille. Lakisääteisesti tekijänoikeuksin suojatun teoksen käyttöä aletaan ohjata lisensointisopimuksin, joiden noudattaminen varmistetaan teknisillä toimenpiteillä. Tämän seurauksena kuluttajilla on yhä useammin edessään monimutkaisia sopimusehtoja, kun he ostavat musiikkia, elokuvia tai muuta luovaa verkkosisältöä, eivätkä he aina välttämättä ole täysin tietoisia sovellettavista käyttörajoituksista tai henkilötietojensa käyttötavoista. Tämän katsotaan heikentävän vakavasti käyttäjien etuja ja saattavan oikeudenhaltijoiden ja käyttäjien etujen nykyisen tasapainon koetukselle. Sitä mukaa kuin viime vuosina on otettu käyttöön suuri määrä DRM-suojattuja sisältöpalveluja, sidosryhmät ovat olleet enenevässä määrin huolissaan siitä, että DRM-järjestelmien yhteentoimivuuden, standardoinnin ja jakelukanavasta riippumattoman käyttäjäystävällisyyden puuttuminen johtavat portinvartijatilanteisiin. Jotta tämän perustavanlaatuisen teknologian tulevaisuutta ei vaarannettaisi, on olennaisen tärkeää tarkastella yhteentoimivuuskysymystä.

DRM-järjestelmien parempi yhteentoimivuus parantaisi kilpailun ja kuluttajahyväksynnän tasoa, jotka ovat tarpeen luovan sisällön verkkojakelun yleistymiselle. Kuluttajille DRM-yhteensopivuus merkitsee sitä, että he voivat hankkia erilaisia laitteita ja silti käyttää niitä erilaisten ”lataa omaksi” –palvelujen kanssa. Sisällön tuottajille tai välittäjille yhteentoimivuus merkitsee sitä, että ne eivät ole riippuvaisia yhdestä jakelukanavasta, joka on markkinoiden portinvartija. Laitteiden ja tieto- ja viestintäteknologian kehittäjille yhteentoimivuus merkitsee sitä, että niiden tuotteita voidaan käyttää eri sisältöpalvelujen kanssa[14].

Koska pitkät keskustelut sidosryhmien kesken eivät vielä ole johtaneet yhteentoimivien DRM-ratkaisujen käyttöönottoon, tarvitaan joka tapauksessa puitteet DRM-järjestelmien yhteentoimivuuteen liittyvälle läpinäkyvyydelle. Niillä varmistetaan, että kuluttajat saavat riittävästi tietoa käytön rajoituksista ja yhteentoimivuudesta. Kun kuluttajille tarjotaan selkeä ja helposti ymmärrettävä yhteentoimivuutta ja käyttörajoituksia koskeva merkintäjärjestelmä, jonka avulla he voivat tehdä valistuneita valintoja, kansalaisten oikeudet paranevat ja verkkosisällön saatavuuden laajeneminen saa hyvän perustan.

2.4. Laillinen tarjonta ja piratismi

Musiikinäänittämis- ja elokuva-ala ovat ilmaisseet kantanaan, että komission pitäisi olla valmis ryhtymään lainsäädännöllisiin toimiin sen varmistamiseksi, että riittävän tietosuojan takaamisessa sovitetaan yleinen etu asianmukaisesti yhteen muiden tärkeiden julkispoliittisten tavoitteiden kanssa. Tällaisia tavoitteita ovat laittoman toiminnan torjunta sekä kolmansien osapuolten oikeuksien ja vapauksien suojaaminen.

Piratismi ja tekijänoikeussuojatun sisällön lataaminen verkkoon ja verkosta on edelleen keskeinen huolenaihe. Verkkopiratismin vastainen taistelu sisältää joukon toisiaan täydentäviä elementtejä: (1) laillisen tarjonnan kehittäminen; (2) koulutusaloitteet; (3) laillisten oikeuksien

---

[14] Siltä osin kuin DRM-järjestelmät muodostavat ehdollisen pääsyn järjestelmän, komissio tulee arvioimaan vuonna 2008 laadittavassa toisessa ehdollisen pääsyn direktiiviä koskevassa arviointiraportissa, missä määrin direktiivi on helpottanut tai voisi helpottaa DRM-järjestelmien käyttöönottoa.

täytäntöönpanon valvonta; (4) pyrkiminen parempaan yhteistyöhön internetpalveluntarjoajien kanssa oikeuksia loukkaavan sisällön jakelun pysäyttämiseksi. Koulutuksen ja tietoisuuden lisäämisen järjestäminen siitä, kuinka tärkeitä tekijänoikeudet ovat sisällön saatavuudelle, on saanut laajaa tukea yhtenä keinona piratismin torjumiseen.

Sisällön omistajat peräänkuuluttavat yhteistyön lisäämistä piratismin vastaisessa taistelussa. Äskettäin annettiin ehdotus valtuutusdirektiivin uudistamiseksi[15], ja ehdotuksen liitteessä I viitataan tekijänoikeusdirektiivin (2001/29/EY) ja tekijänoikeuksien noudattamista koskevan direktiivin (2004/48/EY) täytäntöönpanemiseksi säädettyjen kansallisten määräysten noudattamiseen. Yleispalveludirektiivin muuttamisehdotuksen 20 artiklan 6 kohdassa puolestaan säädetään internetpalveluntarjoajien velvoitteesta tiedottaa tilaajille selkeästi ennen sopimuksen tekemistä ja säännöllisesti sen jälkeen näiden velvollisuudesta kunnioittaa tekijänoikeutta ja sen lähioikeuksia[16].

Ranskassa allekirjoitettiin 23. marraskuuta 2007 yhteisymmärryspöytäkirja[17] musiikki- ja elokuvatuottajien, internetpalveluntarjoajien ja hallituksen kesken. Sopimuksen nojalla Ranska perustaa uuden internetviranomaisen, jolla on valtuudet keskeyttää tai estää laitonta tiedostojen jakoa harjoittavien käyttäjien pääsy internetiin.

Vaikuttaisi siis asianmukaiselta perustaa yhteistyömenettelyjä tai käytännesääntöjä verkko-operaattoreiden ja palveluntarjoajien sekä oikeudenhaltijoiden ja kuluttajien kesken, jotta varmistettaisiin houkuttelevan sisällön laaja verkkotarjonta, kuluttajaystävälliset verkkopalvelut, tekijänoikeussuojattujen teosten riittävä suoja, koulutuksen ja tietoisuuden järjestäminen siitä, kuinka tärkeitä tekijänoikeudet ovat sisällön saatavuudelle, sekä tiivis yhteistyö piratismin ja luvattoman tiedostojen jakamisen torjumista varten.

3. PÄÄTELMÄT

Samalla kun sisällön jakeluun vaikuttavia direktiivejä – satelliitti- ja kaapelidirektiiviä, vuoden 2001 tekijänoikeusdirektiiviä ja ehdollisen pääsyn direktiiviä – tarkastellaan uudelleen, tällä tiedonannolla käynnistetään prosessi luovan sisällön verkkojakeluun liittyvien todettujen ja kiireellisimpien haasteiden ratkomiseksi. Komissio haluaa vastata tässä asiakirjassa esitettyihin haasteisiin kahdella keinolla:

– Perustamalla ”Content Online Platform” -foorumin eli puitteet Euroopan tason keskustelulle. Tällä foorumilla on tarkoitus neuvotella sisältökohtaisesti tai koko teollisuuden laajuudessa luovan sisällön verkkojakeluun liittyvistä asioista. Foorumiin pitäisi kuulua – kunkin kokouksen esityslistan mukaisesti – sisällöntarjoajia, oikeudenhaltijoita, televiestinnän ja teknologian aloilla toimivia yrityksiä ja organisaatioita sekä kuluttajia. ”Content Online Platform” -foorumin toimialaan kuuluvat tässä tiedonannossa mainitut kysymykset, kuten sisällön saatavuus, oikeuksien selvittelyjärjestelmien parantaminen, laajempien maantieteellisten lisenssien kehittäminen, verkkotekijänoikeuksien hallinnointi ja yhteistyömekanismit tekijänoikeuksien kunnioittamisen parantamiseksi

---

15 KOM(2007) 697 lopullinen.

16 KOM(2007) 698 lopullinen.

17 ”Accord pour le développement et la protection des œuvres et programmes culturels sur les nouveaux réseaux” – http://www.culture.gouv.fr/culture/actualites/index-olivennes231107.htm

verkkoympäristössä. Foorumin pitäisi osallistua myös kuluttajille ja tietoyhteiskuntapalvelujen käyttäjille suunnatun oppaan laatimiseen[18].

– Pohtimalla ehdotuksen laatimista vuoden 2008 puolivälin tienoilla Euroopan parlamentin ja neuvoston suosituksekseksi luovasta verkkosisällöstä. Suositus kattaisi seuraavat aiheet: DRM-järjestelmien läpinäkyvyys (merkintäjärjestelmä) ja yhteentoimivuus; innovatiivisten lisenssijärjestelmien kannustaminen audiovisuaalisten teosten alalla; laillinen tarjonta ja piratismi. Komissio haluaa vielä kuulla sidosryhmiä, joita asia koskee, tulevan ehdotuksen keskeisistä elementeistä. Kaikkia sidosryhmiä pyydetäänkin ottamaan kantaa tämän tiedonannon liitteessä esitettyihin kysymyksiin 29.02.2008 mennessä.

---

18 Ks. Euroopan parlamentin jäsenen Zuzana Roithovan (EPP) aloitteesta tehty mietintö kuluttajien luottamuksesta digitaaliseen ympäristöön ja 21. kesäkuuta 2007 annettu Euroopan parlamentin päätöslauselma kuluttajien luottamuksesta digitaaliseen ympäristöön (2006/2048(INI)) – http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P6-TA-2007-0287+0+DOC+XML+V0//FI

LIITE

Luova verkkosisältö – poliittisia ja sääntelyllisiä kysymyksiä julkiseen kuulemiseen

Digitaaliseen sisältöön kohdistuvien oikeuksien hallinta

1) Oletteko sitä mieltä, että yhteentoimivien DRM-järjestelmien hyväksymisen edistäminen tukee luovien verkkosisältöpalvelujen kehittämistä sisämarkkinoilla? Mitkä ovat täysin yhteentoimivien DRM-järjestelmien tärkeimmät esteet? Voitteko yksilöidä DRM-yhteentoimivuuteen liittyviä suositeltavia käytäntöjä?

2) Oletteko sitä mieltä, että DRM-järjestelmien yhteentoimivuus- ja henkilötietojen suojaamisominaisuuksista olisi tiedotettava kuluttajille paremmin? Miten voitaisiin mielestänne parantaa parhaiten DRM-järjestelmiin liittyvää kuluttajatiedottamista? Voitteko yksilöidä digitaalisten tuotteiden ja palvelujen merkintään liittyviä suositeltavia käytäntöjä?

3) Oletteko sitä mieltä, että loppukäyttäjän lisenssisopimusten (EULA) yksinkertaistaminen ja selkeyttäminen tukee luovien verkkosisältöpalvelujen kehittämistä sisämarkkinoilla? Voitteko yksilöidä EULA-sopimuksiin liittyviä suositeltavia käytäntöjä? Voitteko yksilöidä jonkin yksittäisen EULA-sopimuksiin liittyvän kysymyksen, jota pitäisi pohtia?

4) Oletteko sitä mieltä, että DRM-järjestelmien soveltamiseen ja hallinnointiin liittyvät vaihtoehtoiset riidanratkaisumenetelmät lisäisivät kuluttajien luottamusta uusiin tuotteisiin ja palveluihin? Voitteko yksilöidä tähän liittyviä suositeltavia käytäntöjä?

5) Oletteko sitä mieltä, että (esimerkiksi pk-yrityksille) tarvitaan syrjimätön pääsy DRM-ratkaisuihin, jotta voitaisiin säilyttää kilpailu ja lisätä sitä digitaalisen sisällön jakelun markkinoilla?

Laajempi maantieteellinen oikeuksien lisensointi

6) Oletteko sitä mieltä, että laajemmasta maantieteellisestä oikeuksien lisensoinnista tulisi antaa Euroopan parlamentin ja neuvoston suositus?

7) Mikä on mielestänne tehokkain tapa edistää laajempaa maantieteellistä oikeuksien lisensointia audiovisuaalisten teosten alalla? Oletteko sitä mieltä, että sellainen verkkolisenssimalli, joka perustuu ensisijaisen ja toissijaisen laajemman maantieteellisen markkinan eriyttämiseen, voisi helpottaa edustamanne luovan sisällön EU:n laajuista tai laajempaa maantieteellistä lisensointia?

8) Oletteko sitä mieltä, että sellaiset liiketoimintamallit, joiden ideana on myydä vähemmän enempää, kuten ns. pitkän hännän teoriassa, hyötyvät laajempien maantieteellisten oikeuksien lisensseistä vanhempien teosten (”back-catalogue”; esimerkiksi yli kaksi vuotta vanhojen teosten) osalta?

Laillinen tarjonta ja piratismi

9) Kuinka sidosryhmien tosiasiallisen yhteistyön lisääminen voi parantaa tekijänoikeuksien noudattamista verkkoympäristössä?

10) Katsotteko, että Ranskassa äskettäin hyväksytty yhteisymmärryspöytäkirja on esimerkki, josta pitäisi ottaa mallia?

11) Katsotteko, että suodattamismenetelmät olisivat tehokas tapa estää tekijänoikeusloukkauksia verkossa?

Lähettäkää kommenttinne viimeistään **29.02.2008** sähköisessä muodossa. Kaikki kommentit julkaistaan komission verkkosivuilla, mikäli toisin ei pyydetä. Pyyntö luottamuksellisesta käsittelystä on ilmoitettava ensimmäisen sivun yläreunassa. Jos haluatte lisätä saatekirjeen, tehkää se erillisessä asiakirjassa. Jos kommenttinne ylittävät neljä sivua, toimittakaa **tiivistelmä**. Kaikki kommentit on lähetettävä komission tietoyhteiskunnan ja viestimien pääosaston audiovisuaali- ja mediapolitiikan yksikön funktionaaliseen sähköpostiosoitteeseen: avpolicy@ec.europa.eu.